

POZNAŃSKA AKADEMIA MEDYCZNA NAUK STOSOWANYCH
IM. KSIECIA MIESZKA I W POZNANIU

WYDZIAŁ LEKARSKI KIERUNEK LEKARSKI
JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE
PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM ZAJĘĆ

Informacje ogólne

Nazwa zajęć: KONTAKT TERAPEUTYCZNY Z PACJENTEM									
1. Kod zajęć: L_II-3_81B			2. Liczba punktów ECTS: 3						
3. Kierunek:	Lekarski	6. Liczba godzin:	ogółem	wyklady	e-learning	ćwiczenia	konwersatoria	Praktyczne nauczanie kliniczne	Praktyki zawodowe
4. Rok studiów	II	7. Zajęcia stacjonarne:	60				60		
5. Semestr:	III	8. Poziom studiów:	JEDNOLITE MAGISTERSKIE						
Koordynator przedmiotu i osoby prowadzące zajęcia: dr Grzegorz Bręczewski mgr Paula Borek									
9. Forma zaliczenia:	Zaliczenie z oceną	10. Język wykładowy:		polski					

Informacje szczegółowe

1. Cele kształcenia 5 – 10 (intencje wykładowcy):	
C1.	Opanowanie podstawowych pojęć z obszaru „kontaktu terapeutycznego”
C2.	Wykształcenie podstawowych umiejętności rozpoznawania stanu psychicznego pacjenta oraz jego uwzględnienia w postępowaniu lekarskim.
C3.	Poznanie psychologicznych podstaw prawidłowego przebiegu relacji lekarz-pacjent w tym prawidłowej komunikacji o charakterze terapeutycznym z pacjentem
C4.	Wykształcenie podstawowych umiejętności terapeutycznych oraz kierowania interakcją o charakterze interwencyjnym z pacjentem
C5.	Przedstawienie kluczowych zagadnień interdyscyplinarnych z zakresu optymalizacji kontaktu terapeutycznego z pacjentem

2. Wymagania wstępne:

3. Efekty uczenia się wybrane dla zajęć:

W zakresie wiedzy				
Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się (Po zakończeniu zajęć dla potwierdzenia osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:)	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
D.W4.	L_81B-II_D.W4.	Zna i rozumie pojęcie stresu, w tym eustresu i dystresu, oraz wpływ stresu na etiopatogenezę i przebieg chorób somatycznych i zaburzeń psychicznych oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem	<u>Metody podsumowujące.:</u> Zaliczenie w formie pisemnej	C1, C2, C3
D.W6.	L_81B-II_D.W6.	Zna i rozumie pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu;	<u>Metody formujące, np.</u> - obserwacja pracy studenta	C1, C2, C3
D.W7.	L_81B-II_D.W7.	Zna i rozumie specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią);	- ocena aktywności w czasie zajęć - dyskusja w czasie zajęć	C1, C2, C3, C4
W zakresie umiejętności				
Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
D.U1.	L_81B-II_D.U1.	Potrafi przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych, w tym zaplanować i przeprowadzić proces terapeutyczny zgodnie z wartościami etycznymi oraz ideą humanizmu w medycynie;	<u>Metody podsumowujące.:</u> Zaliczenie w formie pisemnej <u>Metody formujące, np.</u> - obserwacja pracy studenta	C2, C3, C4

D.U7.	L_81B-II_D.U7.	Potrafi rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania;	- ocena aktywności w czasie zajęć - ocena przygotowania do zajęć - dyskusja w czasie zajęć	C2, C3, C4
D.U8.	L_81B-II_D.U8.	Potrafi rozpoznawać własne emocje i kierować nimi w relacjach z innymi osobami w celu efektywnego wykonywania pracy mimo własnych reakcji emocjonalnych;		C3, C4, C5
D.U9.	L_81B-II_D.U9.	Potrafi opisywać i krytycznie oceniać własne zachowanie oraz sposób komunikowania się, uwzględniając możliwość alternatywnego zachowania;		
D.U10.	L_81B-II_D.U10.	Potrafi stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi);		C2, C3, C4
D.U12.	L_81B-II_D.U12.	Potrafi rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny;		C2, C3, C4, C5

D.U13.	L_81B-II_D.U13.	Potrafi nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji;		C2, C3, C4, C5
D.U14.	L_81B-II_D.U14.	Potrafi spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych.		C2, C3, C4, C5
W zakresie kompetencji społecznych				
Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
K.1.	L_81B-II_K.1.	Jest gotów do nawiązania i utrzymania głębokiego i pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	<u>Metody formujące,</u> <u>np.</u> - obserwacja pracy studenta - ocena aktywności w czasie zajęć - dyskusja w czasie zajęć	C2, C3, C4
K.5.	L_81B-II_K.5.	Jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		C2, C4, C5
K.6.	L_81B-II_K.6.	Jest gotów do propagowania zachowań prozdrowotnych		C2, C4, C5

4. Treści programowe:

Symbol treści programowych	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się
KONWERSATORIA		
T1	Podstawowe pojęcia w obszarze kontaktu terapeutycznego: pomoc, poradnictwo, wsparcie, interwencja kryzysowa	
T2	Podstawowe założenia dobrej obserwacji	
T3	Wskaźniki obserwacyjne	
T4	Podstawy spostrzegania społecznego	
T5	Wybrane tendencje w spostrzeganiu ludzi	
T6	Warunki dobrej rozmowy	
T7	Style słuchania i odpowiadania	
T8	Podstawowe aspekty roli słuchacza	
T9	Podstawowe wymiary zachowań pomocowych.	
T10	Strategie zachowań pomocowych	

T11	Sytuacyjne uwarunkowania uruchamiania zachowań pomocowych	D.W4., D.W6., D.W7., D.U1., D.U7., D.U8., D.U9., D.U10., D.U12., D.U13., D.U14., K.1., K.5., K.6.
T12	Wybrane aspekty funkcjonowania emocjonalnego	
T13	Podstawy inteligencji emocjonalnej	
T14	Sposoby pomiaru inteligencji emocjonalnej	
T15	Podstawy różnic indywidualnych w zachowaniach pacjentów: temperament i osobowość	
T16	Wybrane aspekty psychologii osobowości	
T17	Podstawowe zaburzenia osobowości	
T18	Wybrane aspekty interwencji kryzysowej	
T19	Kryteria normalności w diagnozie klinicznej	
T20	Wybrane aspekty psychoterapii	
T21	Podstawowe koncepcje psychoterapii	
T22	Koncepcja poznawcza Ellisa	
T23	Wykorzystanie możliwości Analizy Transakcyjnej w interakcjach terapeutycznych „pacjent – lekarz”	
T24	Podstawowe aspekty komunikacji z pacjentem i jego rodziną	
T25	Empatia wobec pacjenta jako wsparcie procesu leczenia – rodzaje empatii, wpływ na efektywność procesu leczenia (przegląd badań), werbalne (struktura komunikatu empatycznego) i niewerbalne metody okazywania empatii	
T26	Metoda budowania porozumienia z pacjentami i ich rodzinami w ramach Nonviolent Communication	
T27	Podstawowe zagadnienia dot. powstawania, roli i rodzajów emocji	
T28	Wybrane strategie regulacji trudnych emocji i stresu oraz metody psychologicznego wsparcia pacjentów i ich rodzin przeżywających silny stres i trudne emocje	
T29	Model kwadratu komunikacyjnego Friedemanna Schulza von Thuna	
T30	Protokół przekazywania niepomyślnych informacji o rokowaniu pacjentom i rodzinom pacjentów	

5. Warunki zaliczenia:

(typ oceniania D – F – P)/metody oceniania/ kryteria oceny:

D – Diagnostyczny – odpowiedzi ustne (pozytywne oceny)

F – Formułujące – obserwacja wykonywanych zadań, interpretacja wyników zadaniowych, obecność na zajęciach (pozytywne oceny)

P – ocena podsumowująca: kolokwium pisemne

Metoda oceniania:

Kolokwium pisemne – zaliczenie końcowe składające się z części testowej zawierającej 18 pytań zamkniętych jednokrotnego wyboru oraz 3 pytań otwartych, obejmujące godziny zgodne z programem nauczania. Do zaliczenia końcowego dopuszcza się osoby, które uczestniczyły w zajęciach zgodnie z regulaminem uczelni i przedmiotu oraz mają oceny pozytywne z aktywności na zajęciach.

Kryteria oceny: zsumowane punkty z obu części zaliczenia

5 (bardzo dobry) - znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje (100 – 96%);

4,5 (dobry plus) - bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje (95 – 86%);

4 (dobry) - dobra wiedza, umiejętności, kompetencje (85 – 76%);

3,5 (dostateczny plus) - zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje, ale z istotnymi niedociągnięciami (75 – 66%);
 3 (dostateczny) - zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje, z licznymi błędami (65 – 60%);
 2 (niedostateczny) - niezadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje (59 – 0%).

6. Metody prowadzenia zajęć:

- Prezentacja multimedialna z filmami
- Ćwiczenia praktyczne indywidualne
- Wykonywanie kwestionariuszy
- Rozmowa dydaktyczna
- Dyskusja problemowa
- Praca w parach lub w grupie

7. Literatura (podajemy wyłącznie pozycje do przeczytania przez słuchaczy a nie wykorzystywane przez wykładowcę)

Literatura obowiązkowa:	Literatura zalecana:
Silverman J., Kurtz S., Draper J. <i>Umiejętności komunikowania się z pacjentem</i> . Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.	Goban-Klas, T. (red.) <i>Komunikowanie w ochronie zdrowia – interpersonalne, organizacyjne i medialne</i> . Warszawa: Wolters Kluwer, Warszawa 2014.
Bręczewski G., <i>Niepełnosprawność i zachowania pomocowe w procesie rehabilitacji. Analiza jakości pomocy udzielanej osobom niepełnosprawnym</i> . Difin, Warszawa 2018.	Heszen-Celińska I., Sęk H. <i>Psychologia zdrowia</i> . Warszawa: Wyd. Naukowe PWN, 2020.
Cierpiałkowska L., Sęk H. (red.) <i>Psychologia kliniczna</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2016.	Nowina Konopka M., Feleszko W., Małecki Ł. <i>Komunikacja medyczna dla studentów i lekarzy</i> . Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.
McKay M., Davis M., <i>Sztuka skutecznego porozumiewania się</i> . GWP, Gdańsk 2005.	Ostrowska A., <i>Socjologia medycyny</i> , Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa 2009.

8. Kalkulacja ECTS – proponowana: (na podstawie poniższego przykładu)

Forma aktywności/obciążenie studenta	Godziny na realizację
Godziny zajęć (wg harmonogramu realizacji programu studiów) z wykładowcą	60
Praca własna studenta	30
SUMA GODZIN	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ	3

Niniejszy dokument jest własnością PAMNS im. Księcia Mieszka I i nie może być kopiowany, przetwarzany, publikowany, przegrywany, przesyłany pocztą, przekazywany, rozpowszechniany lub dystrybuowany w inny sposób. Dokument podlega ochronie wynikającej z ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).